

Permaculturní Etika & Principy – Toby Hemenway

Etika

1. Péče o Zemi
2. Péče o Lidi
3. návratnost přebytků

Primární principy pro funkční design:

1. Pozorování.

Důkladné a dostatečné pozorování přírodních procesů nám často ulehčí mnoho namáhavé a nepotřebné práce.

2. **Propojování. Používej relativní umístění.** Všimněte si vzájemného propojení. Umisťujeme prvky v relativní vzdálenosti, nikoliv samostatně a izolovaně.

3. **Zachytávej a skladuj energii a materiály.** Rozpoznat, sbírat a udržovat užitečné materiály a toky energií se vyplatí. Každý cyklus v sobě nabízí možnost pro výhodu - svah, odrážející zeď jsou místy pro sbírání energie a úrody. Re-cyklování zdrojů navyšuje kapacitu zachytit ještě více zdrojů/materiálu.

4. Každý prvek plní více funkcí.

Kolik funkcí může mít prvek umístěný v našem plánu? Vybíráme a umisťujeme prvky tak, aby splňovaly co nejvíce funkcí.

5. Každá funkce je zajištěna více prvky.

Správné a dostatečné rozvržení prvků zajistí, že všechny důležité funkce budou zajištěny, když selže jeden nebo více prvků.

6. Co nejmenší změna s co největším dopadem.

Čím menší změny provedeme, tím méně energie vložíme do vytváření systému nebo změny.

7. Používej malé a intenzivní systémy.

Začni u svých vlastních dveří a v tom nejmenším dosažitelném měřítku, a pak pokračuj s variacemi postavenými na úspěchu.

Permaculturní Etika & Principy – Toby Hemenway

Principy pro živé a energetické systémy

8. **Využívej okrajů** Okraje či hraniční společenství jsou místa, kde se potkávají dva ekosystémy a vytvářejí třetí, který je rozmanitější a plodnější než součet 2 původních ekosystémů.
9. **Přirozená sukcese.** Plánujeme a pracujeme s vědomím času. Určité prvky připravují půdu a podmínky pro další stupeň vývoje a prvky v něm se vyskytující.
10. **Lokální a obnovitelné zdroje.** Využíváme v maximální míře energie slunce, vody, větru, lidí, a přírodních zdrojů. Využíváme zdroje, které poskytuje místo samo.

Přístupy a postoje

11. **Proměňuj problémy na řešení.** Každý problém obsahuje zároveň řešení. Klademe důraz na využívání problémových situací ve prospěch jejich řešení, na hledání zdrojů v místech, které vypadají limitované.
12. **Získávej výnos.** Nelze pracovat s prázdným žaludkem. Navrhujeme s myšlenkou krátkodobého i dlouhodobého výnosu.

13. Největším omezením je nedostatek kreativity.

Sklizeň je teoreticky neomezená, protože jediným omezením v možnostech využití zdrojů je množství informací a představivost designera.

14. Chyby jsou nástroje v procesu učení.

Uplatňuj zpětnou vazbu a vyhodnocuj svoje pokusy. Chyby jsou známkou toho, že se snažíš se zlepšovat.

Pravidla pro používání zdrojů:

Podle toho, jak jsou zdroje schopné regenerace / degenerace / je dělíme na takové, které:

1. svým užíváním přibývají / rostou
2. se ztrácejí, když se nepoužívají
3. jsou užíváním nedotčené
4. se používáním vyčerpávají
5. znečišťují nebo degradují jiné systémy svým užíváním